

Alena Mornštajnová: Zla a lží je teď víc

Stanislav Dvořák

Alena Mornštajnová říká, že momentálně chuť do psaní nemá.

Foto PRÁVO – Jan Handrejch

Spisovatelka Alena Mornštajnová vydala thriller *Les* v domě, který je zповědí v dětství zneužitě ženy. Jedna z nejpoučárnějších autorek má pocit, že poslední dobou je víc zla a lží. Hlavně na internetu.

■ Jeden novinář kdysi napsal, že spisovatel by měl zkoumat, co zajímá průměrného čtenáře. Vaše knihy jsou populární, ale dokážete si představit takový postup?

Že bych dělala průzkum, které téma je zrovna v kurzu? To mě nikdy nenapadlo. Žádné průzkumy nedělám. Píšu o tom, co zajímá mě.

■ Bez odborné literatury bych nevěděla, jak se vede výslech

■ Čtete si recenze svých knih?

Ze začátku jsem recenze četla, protože jsem si říkala, že se z nich něco dozvím a poučím se. Protože jsem zjistila, že to není jednoznačné a každý vytýká něco jiného, někdy i protichůdného, tak jsem je číst přestala. Ale když mi někdo nějakou recenzi pošle, tak si ji přečtu.

■ Co je vaše měřítko kvality textu?

Mám ráda, když má knížka kromě příběhu i téma. Myslím, že jedno bez druhého nejde. Ve svých knihách ho potřebuju. A samozřejmě musí být dobře a zajímavě napsaná.

■ V novém románu *Les* v domě popisujete velmi tragické dětství. Vy sama jste byla šťastné dítě?

Ano, měla jsem velmi spokojené dětství. Měla jsem mamin-

ku, tatínka, byla u nás babička, bylo to hezké. Měla jsem tetu, která byla češtinářka a hodně mě vedla ke knihám. Cítila jsem se v bezpečí.

■ Odkud tedy přišla inspirace?

Žiju ve světě, který není jednoznačný a nabízí i těžší témata. Vidím to okolo sebe. Pokud vás zajímá zárodek poslední knížky, prvním impulzem byl pocit, že poslední dobou je toho zla a lží víc. Na internetu, na Facebooku, i když se tam snažím moc času netrávit.

Jednou jsem seděla ve vlaku s paní a bavily jsme se o knížkách a o životě vůbec. Během rozhovoru zmínila, že u nich by-

la dívenka, kterou zneužívali, a ona to hodila na spolužáka. Zdálo se mi hrozné, že oběť udělala, co se jí v tu chvíli zdálo jako jediná možnost úniku z těžké situace. Bála se říct pravdu, bála se vlastní rodiny, a tak ublížila někomu jinému.

Věta té paní byla zárodkem knihy, kterou jsem v roce 2021 začala psát.

■ Podle serveru *A2larm.cz* má být váš román údajně podobný osobní výpovědi výtvarnice a komiksově tvůrkyně Toy Box. Byl jí inspirován?

Vyjádřila jsem se na svém Facebooku a vyjádřilo se k tomu i nakladatelství. Má kniha v žádném případě není inspiro-

vána jejím životem. Velice mě mrzí, co se jí stalo, ale tohle není její příběh. Neznala jsem její příběh a obvinění ze strany *A2larmu*, pro mě to bylo velké překvapení.

Čerpala jsem z odborné literatury, tato problematika je dobře popsána v knize *Sexuální zneužívání dětí* od Petra Weissse. V ní je uvedeno hodně takových příběhů i to, jak zneužívání ovlivňuje celou rodinu, jak se vyšetřuje. Bez odborné literatury bych nevěděla, jak se vede výslech. Rešeršuju hodně, ale Google pro mě není spolehlivý zdroj. Raději čerpám z knih.

■ Co pro vás ta kauza znamená?

Přestože se snažím, aby na mě nedoléhala, momentálně mi vzala chuť do psaní. Člověk aby se bál cokoli napsat, aby nevznikla taková bouře. To mi nedělá dobře.

■ Pomáhá překladatelská praxe při psaní?

Určitě mi to pomáhá postavit větu nebo rozšířit slovní zásobu. Jinak ne. Psaní vyžaduje také používání fantazie i toho, co chci do příběhu vložit.

■ *Les* v domě se odehrává v devadesátých letech a později. Zdá se, že velké dějinné události už vás nebaví tolik jako dřív?

Především nejsou pro příběh podstatné. Ten z mé knihy se

může odehrávat v jakékoli době. Lehce jsem ho dobou zarámovala, ale velkou roli to nehrálo.

■ Mužské postavy ve vaší knize buď kamsi mizí, nebo jsou stručně načrtnuté. Proč?

Asi narazíte na postavu otce, jehož příběh je nedopovězený. Vybrala jsem si jako vypravěčku hlavní hrdinku a ta vypráví jako dospělá. Může říct jen to, co ví, není vševědoucí. V životě máme spoustu lidí, kteří jsou pro nás v určitém období důležité, a najednou zmizí a my nevíme, jak to s nimi dopadlo. Nevěděla to ani hrdinka knihy, tak nám to nemohla říct. Je spousta rodin, ze kterých otec, zvlášť když je nevlastní, odejde. Děti se s ním mohou v dospělosti setkat, ale třeba se nikdy nesetkají. To je život.

■ Váš román je drsný a nenechala jste zaznít ani poslední akord, který většinou tu hrůzu trochu harmonizuje. Naději to moc neukazuje.

Představovala jsem si, že to hrdinka vypráví psychoterapeutovi. Ona začíná slovy: Tak vy si myslíte, že můžu být šťastná? A končí: Tak řekněte, můžu být šťastná? A psychoterapeut by jí měl říct: Ano, tenhle řetězec se dá přetnout. Když na tom zapracujete, můžete být šťastná. A já vám s tím pomůžu.

Sama pro sebe musím mít v každé knize alespoň kapku naděje.

■ Proč policie a soud v knize hned dítěti uvěří to obvinění?

Protože mu chtěly věřit, aby uklidnily ostatní rodiče. Tu verzi dříve vlastně podsunuly. Na základě toho, co už oni věděli, si o případu vytvořili domněnku. Pro ni bylo nejjednodušší kývnout, že tak to bylo. Vždyt to byla malá vyžehčená holčička. Nic jiného než potvrzení své verze nechtěli.